

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради PhD 16401
Інституту історії України НАН України
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії МАЛАЯ Ганна Дмитрівна, 1999 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2022 р. Національний університет «Києво-Могилянська академія» за спеціальністю 032 – історія та археологія (магістр), навчається в аспірантурі Інституту історії України НАН України з 2022 р., виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Історія та археологія» за спеціальністю 032 Історія та археологія (третій (освітньо-науковий) рівень).

Разова спеціалізована вчена рада PhD 16401, утворена наказом Інституту історії України Національної академії наук України № 29-од від 09 липня 2026 р. (рішення Вченої ради від 09 липня 2026, протокол № 7, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

Олени СТЯЖКІНОЇ, докторки історичних наук, професорки, провідної наукової співробітниці відділу історії України другої половини ХХ століття Інституту історії України Національної академії наук України;

Рецензента:

Олега БАЖАНА, кандидата історичних наук, старшого наукового співробітника, доцента, старшого наукового співробітника відділу історії державного терору радянської доби Інституту історії України Національної академії наук України;

Офіційних опонентів:

Василя ДЕРЕВІНСЬКОГО, доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри політичних наук та історії Київського національного університету будівництва і архітектури;

Надії ЛЮБОВЕЦЬ, докторки історичних наук, старшої наукової співробітниці, завідувачки відділу теорії та методики біобібліографії Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського;

Богдана ПАСКИ, кандидата історичних наук, доцента кафедри історії України і методики викладання історії Карпатського національного університету імені Василя Стефаника,

на засіданні «17» вересня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 03 «Гуманітарні науки» МАЛПІ Ганні Дмитрівні на підставі публічного захисту дисертації на тему: «Мемуари як джерело з історії дисидентського руху в УРСР (1960 – 1980-ті рр.)» за спеціальністю 032 – «Історія та археологія».

Дисертацію виконано у відділі спеціальних галузей історичної науки та електронних інформаційних ресурсів Інституту історії України Національної академії наук України, м. Київ.

Науковий керівник ТОМОЗОВ Валерій В'ячеславович – доктор історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору генеалогічних та геральдичних досліджень Інституту історії України Національної академії наук України.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою, який повністю відповідає вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом МОН України від 12.01.2017 р., № 40 та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44, а саме: щодо пунктів 6 і 7 – дисертація подана у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконана державною мовою, є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, характеризується логічно об'єднаним змістом, має встановлену вимогами структуру: складається зі вступу, трьох розділів, кожен з яких складається з трьох підрозділів, висновків, списку використаних джерел дослідження. Результати роботи сприяють уточненню підходів до інтерпретації джерел особового походження та розширюють можливості застосування міждисциплінарних методів у джерелознавчих і історичних дослідженнях. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання в подальших наукових дослідженнях, присвячених історії дисидентського руху, мемуаристиці та джерелознавству, а також під час розроблення навчальних курсів з історії українського дисидентського руху, джерелознавства, історії повсякденності та інших історичних дисциплін.

Наукова новизна результатів, отриманих особисто автором, полягає в наступному. У дисертації вперше одержані такі наукові результати: здійснено комплексний аналіз опублікованих мемуарів учасників дисидентського руху в УРСР як цілісного джерельного комплексу з урахуванням їх наративних та змістових характеристик. На основі мемуарних свідчень створено колективний просопографічний портрет дисидентів як унікальної соціальної групи. Також проаналізовано особливості авторефлексій та гетеростереотипів у мемуарних свідченнях як способів саморепрезентації та осмислення «іншого» у дисидентському середовищі.

У роботі уточнено інформаційний потенціал мемуарів для дослідження

дисидентського руху в УРСР та поглиблено підходи до їх використання у просопографічних студіях шляхом реконструкції міжособистісних зв'язків, характеру взаємодії та рівня згуртованості дисидентського середовища. Крім того, розширено уявлення про механізми репрезентації ключових подій дисидентського руху й політичних репресій у мемуарних наративах, узагальнено умови діяльності представників руху та вплив репресивної політики СРСР на трансформацію їхнього особистого досвіду. Подальшого розвитку набув аналіз мемуарів як джерела для вивчення процесів формування світоглядних орієнтирів і еволюції переконань учасників українського дисидентського руху.

За результатами досліджень опубліковано 4 наукові публікації, у тому числі: 2 статті у наукових фахових виданнях України за спеціальністю 032 - Історія та археологія; 1 стаття у періодичному науковому виданні проіндексованому у базі Web of Science Core Collection; 1 тези виступу на наукових конференціях. Зокрема:

1. Малая Г. Культурно-інтелектуальне середовище українського дисидентства в Києві 1960-1970-х рр. у мемуарних наративах. *Український історичний журнал*. 2026. № 1. С. 124-137. DOI: <https://doi.org/10.15407/uhj2026.01.124>. (видання категорії «А», Web of Science Core Collection, (Q 2). Спеціальність: Історичні науки).

2. Малая Г. Національне питання в дисидентському русі: український досвід і глобальний контекст. *Чорноволівські читання: Матеріали ІХ Науково практичного форуму* (Київ, 12 квітня 2025) / ред.: В. Деревінський та ін. Київ, 2025. С. 97-101. 121.

3. Малая Г. Події "Празької весни" у світлі мемуаристики та епістолярію українських дисидентів. *Наукові записки НаУКМА. Історичні науки*. 2024. Т. 7. С. 95-101. DOI: <https://doi.org/10.18523/2617-3417.2024.7.95-101> (видання категорії «Б» в галузі історичних наук (історія України, всесвітня історія, історіографія, джерелознавство).

4. Малая Г. Просопографія та її можливості для створення колективного портрета дисидентів УРСР (1960-1980-ті роки). *Українська біографістика*. 2025. С. 311-324. DOI: <https://doi.org/10.15407/ub.26.311> (видання категорії «Б» в галузі історичних наук та соціальних комунікацій, спеціальність 032 – Історія та археологія)

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні.

Зауважень не було.

Результати відкритого голосування:

«За»

5 членів ради,

«Проти»

0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада PhD 16401 Інституту історії України Національної академії наук України **присуджує** МАЛПІЙ Ганні Дмитрівні ступінь доктора філософії в галузі знань 03 – «Гуманітарні науки» за спеціальністю 032 – «Історія та археологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова
Разової спеціалізованої
вченої ради PhD 16401
Інституту історії України
Національної академії наук
України
доктор історичних наук,
професор**

(підпис)

Олена СТЯЖКІНА

